

Kindermoment

Het is vrijdagmiddag 15 uur. Juf Anja kijkt tevreden naar de kinderen van groep 5 en naar het geweldige doek dat midden in de klas op de tafels ligt. Drie lessen hebben ze eraan gewerkt en nu is het eindelijk klaar: hun gezamenlijke schilderij voor in de gang. Ze hebben het nog net af gekregen voordat de bel ging.

Ik wens jullie allemaal een heel fijn weekend, zegt ze, maar voordat jullie naar huis gaan wil ik graag dat twee kinderen me nog even helpen met opruimen. Zijn er vrijwilligers.

Meteen vliegen er vingers omhoog. Er zijn wel 8 of 9 kinderen die willen helpen. Juf Anja kiest Bas en Nienke uit. De rest mag de jas aantrekken en wachten op het signaal van de bel. Die gaat vrijwel direct.

Als de klas leeg is weten Bas en Nienke dat ze aan de slag kunnen. Samen met juf Anja spoelen ze de verfbakjes uit en ruimen ze de oude kranten op.

Ten slotte pakken ze met z'n drieën het grote schilderij op om het op de gang te zetten. Bas en Nienke voelen zich best een beetje trots. Wat doen ze goed hun best. Zullen we nu nog even vegen juf? En zal ik de kwasten uitspoelen? Ja fijn jongens. Wat helpen jullie goed. Ik heb zo voor jullie allebei een mooie sticker. Dan kijkt juf uit het raam. Hé, daar staat Luuk nog steeds op het schoolplein. Alle andere kinderen zijn al naar huis en het is een beetje aan het regenen. hé Luuk, wacht je nog op iemand. Luuk knikt. Hij had ook graag willen helpen. Had ook nog graag tegen de juf willen zeggen dat het zo fijn was om zo'n mooi schilderij met elkaar te maken, maar hij had de kans niet gekregen. Nu stond hij te wachten op zijn vriend Bas. Juf ziet dat hij het koud heeft. Kom maar even binnen, Luuk. Nienke en Bas zijn bijna klaar. Ik zal de stickers alvast pakken. Stop maar jongens, we gaan naar huis. Hier zijn jullie verdiende stickers: één voor Luuk, één voor Bas en één voor Nienke.

Hé, klopt dat wel? Verbaasd kijken de kinderen elkaar aan. Luuk had toch niks gedaan. Dan halen ze hun schouders op. Juf Anja zal er wel een goede reden voor hebben. Vrolijk rent het drietal naar buiten.

Kinderlied: 65: 1, 2, 3 en 7 uit de rode jeugdbundel (Dank u voor deze nieuwe morgen)

Maleachi 3: 6-7, 13-16

Lied 130: 3 en 4

Matteus: 20:1-16

Lied 991: 1, 2, 7, 8

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Misschien vraagt u het zich wel eens af: "Hoe zou de toekomst eruit zien?" Niet de komende maanden of jaren, maar de toekomst van de wereld, Gods toekomst, het koninkrijk van de hemel.

Natuurlijk is het belangrijk om je niet in die toekomst te verliezen, maar met beide benen op de grond te staan. In de geschiedenis van het Christendom zijn er periodes en stromingen geweest waarin zoveel nadruk op de hemel en het geestelijke werd gelegd, dat het aardse hier en nu compleet werd verwaarloosd.

Maar soms slaan we ook wel eens door naar de andere kant en dan lijkt het alleen nog maar te gaan om het hier en het nu. Dan leven we alsof God niet bestaat.

Dat lijkt heel makkelijk en bijna aantrekkelijk. Je hoeft geen verantwoording af te leggen en kunt doen en laten wat je denkt dat goed is. Maar ik denk dat je op termijn toch iets zult missen waar niet zo makkelijk iets anders voor in de plaats zal komen. Maar ik zeg nog even niet wat dat is.

Jezus zegt in zijn gelijkenis dat er wel een toekomst is voor deze wereld. En in zijn gelijkenis licht hij een tipje van de sluier op over hoe die toekomst zal zijn.

Dat is kenmerkend voor de gelijkenissen die Jezus verteld. Ze onthullen iets, maar nooit alles. Ze laten ruimte voor interpretatie, voor verschillende manieren van identificatie en ze kunnen ook in de loop van je leven ook een andere zeggingskracht krijgen. Vaak zijn de gelijkenissen een antwoord op concrete vragen die aan Jezus zijn gesteld. Bij deze gelijkenis is dat ook zo. Direct voorafgaand aan de gelijkenis lezen we dat Petrus zegt:

‘Wij hebben alles achtergelaten en zijn u gevolgd. Waar kunnen wij naar uitzien?’ Daarop antwoordde Jezus: ‘Ik verzeker jullie: wanneer de tijd aanbreekt dat alles vernieuwd wordt, wanneer de Mensenzoon in zijn majesteit zal zetelen op zijn troon, zullen ook jullie die mij gevolgd zijn plaatsnemen op de twaalf tronen en rechtspreken over de twaalf stammen van Israël. En ieder die broers of zusters, vader, moeder of kinderen, akkers of huizen heeft achtergelaten omwille van mijn naam, zal het honderdvoudige ontvangen en deel krijgen aan het eeuwige leven. Vele eersten zullen de laatsten zijn en vele laatsten de eersten.

Het antwoord van Jezus is een geruststelling aan Petrus en de andere leerlingen: jullie inspanningen en opofferingen zullen niet vergeefs zijn geweest. Jullie zullen deel krijgen aan het eeuwige leven. Maar het slot van het antwoord van Jezus is wat verwonderlijk: vele eersten zullen de laatsten zijn en vele laatsten de eersten. Het is een brug naar het vervolg, naar de gelijkenis van de wijngaard. En in deze gelijkenis wordt aan Petrus en de leerlingen gezegd dat zij er wel op mogen vertrouwen dat ze deel zullen krijgen aan het eeuwige leven, maar ze moeten niet denken dat ze,

als werkers van het eerste uur, een bevoorrechtte positie zullen krijgen. In Gods koninkrijk gaat het niet om wie de oudste rechten heeft of om wie het meeste indruk maakt. Daar blijkt zomaar plaats voor iedereen.

Dat is geen socialisme avant-la-lettre, dat heeft ook met billijk niets te maken, maar wel met rechtvaardig, met volmacht en met genade. In het koninkrijk van God is geen loon naar werken.

In dit jaar waarin we herdenken dat Luther 500 jaar geleden zich verzette tegen de genade die te koop was door goede werken, is het goed om diezelfde inzet ook te zien in deze gelijkenis die Jezus zijn leerlingen voorhoudt. God belooft in vrijheid, uit genade. De landheer houdt zich aan zijn woord door de werkers van het eerste uur hun beloofde denarie te geven. Ze zouden hiermee tevreden zijn, als ze niet hadden gezien dat al die werkers die na hen arriveerden met dezelfde denarie beloond werden. Dat zet kwaad bloed bij hen. Het voelt onrechtvaardig. De hele dag hebben ze in de brandende zon staan werken en nu krijgen die laatkomers net zoveel als zij.

De rechtvaardigheid van de landheer is geen econo-mische rechtvaardigheid. Hij weegt hun prestaties niet op een weegschaal, maar geeft hun zijn beloning uit eigen vrije wil. Daarbij maakt hij geen onderscheid tussen de werkers, want elke werker heeft een denarie nodig, elke werker heeft een dagloon nodig waarmee hij zijn dagelijks brood kan kopen. En in de beeldspraak van de gelijkenis, waarbij het koninkrijk wordt vergeleken met een wijngaard, daar mag de denarie staan voor het eeuwige leven. Die ene denarie laat zich niet kwantificeren, verdubbelen of wat dan ook. Die ene denarie is genoeg, voor iedereen. Zo zullen de laatsten de eersten zijn en de eersten de laatsten.

Het is niet de makkelijkste les die Jezus ons hier voorhoudt. We doen zo graag ons best en zien dan ook graag resultaat van ons werken. Wij bepalen zo graag zelf wat rechtvaardig is en wat niet. Maar rechtvaardigheid bij God is anders dan bij ons. Je zou het kunnen vergelijken met het rechtvaardigheidsgevoel van Jona tegenover het rechtvaardigheidsgevoel van God. Jona wil Nineve straffen en met de grond gelijk maken, vanwege alle slechte daden. En God wil Nineve sparen en ziet het berouw van de stad. Gods rechtvaardigheid is niet een meetlat waarlangs wij anderen kunnen leggen, maar is een stip aan de horizon waarop wij ons eigen leven kunnen richten. Gods gerechtigheid is zijn goedheid. Zijn oordeel is genade.

Wanneer je leeft alsof God niet bestaat, dan mis je niet alleen die toekomstverwachting, maar dan mis je ook de stip aan de horizon die je blikrichting bepaalt.

Want laat je je blikrichting door dat koninkrijk van God bepalen, dan zie je ineens ook de mensen die heel de dag op de markt staan te wachten op werk. De mensen die door niemand van nut worden geacht omdat ze misschien wat mankeren of al wat ouder zijn.

Of de mensen die altijd kind zullen blijven en nooit zullen uitgroeien tot zelfstandige volwassenen. Allemaal mensen zoals wij zelf ook zijn. Mensen die gezien willen worden, maar economisch misschien niet allemaal evenveel betekenen. In het koninkrijk van God zijn het misschien juist wel de mensen en kinderen die het in onze prestatie maatschappij niet zo ver schoppen die het eerste aan tafel worden gevraagd.

Eigenlijk wordt het hier en nu al een beetje koninkrijk van God, wanneer je ervaart dat God ook jou ziet om wie je bent. Niet om wat je betekent voor anderen, niet om wat je allemaal doet en kunt, maar gewoon om wie je bent. Dat God zijn aangezicht over je laat lichten, en je aanziet met ogen van genade.

Die genade mag de dragende kracht zijn onder ons leven. Al het andere komt pas daarna. Dat zijn de goede werken die wij mogen doen uit dankbaarheid. Daarvoor is niemand te klein, te zwak, te belangrijk, te druk of wat dan ook. Daarover gaat de tekst die ik graag als afsluiting wil lezen:

Voor de opbouw van zijn wereld
heeft God ze allemaal nodig:
Zowel de werkers van het eerste uur
Als die van het laatste,
zowel de mensen met ervaring en vorming
als de pas aangekomenen
die nog veel moeten leren,
maar wellicht ook frisse nieuwe ideeën
kunnen aanleveren.
Zowel mensen met tijd
als mensen met een druk gevuld leven.
Hij heeft voorgangers nodig en leiders
maar ook stille werkers, en bidders.
Allemaal zijn ze nodig
voor de opbouw van Gods wereld.
Vergelijk jezelf niet met een ander,
noch met wat hij kan of met wat hij verdient.
Zoals je bent,
zo heeft God je nodig voor zijn wereld.
Want het gaat niet
om wat je organiseert of om hoeveel je presteert,
maar het gaat om het werken in Gods wijngaard
waar alles spreekt van 'Ik zal er zijn voor jou',
waar goedheid veel verder gaat dan rechtvaardigheid,
waar we allen evenveel bemind zijn:
oneindig veel. Amen

Lied: 885: 1 en 2 Groot is uw trouw, o Heer